



Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 11. joulukuuta 2023
(OR. en)

16701/23

Toimielinten välinen asia:
2023/0458(NLE)

POLCOM 313
WTO 197
SERVICES 64

EHDOTUS

Lähettiläjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	11. joulukuuta 2023
Vastaanottaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	COM(2023) 776 final
Asia:	Ehdotus – NEUVOSTON PÄÄTÖS Maailman kauppajärjestön 13. ministerikokouksessa Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta Itä-Timorin demokraattisen tasavallan WTO:hon liittymiseen

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2023) 776 final.

Liite: COM(2023) 776 final



EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 11.12.2023
COM(2023) 776 final

2023/0458 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

Maailman kauppajärjestön 13. ministerikokouksessa Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta Itä-Timorin demokraattisen tasavallan WTO:hon liittymiseen

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN KOHDE

Tämä ehdotus koskee neuvoston päätöstä Maailman kauppajärjestön 13. ministerikokouksessa unionin puolesta otettavasta kannasta Itä-Timorin demokraattisen tasavallan WTO:hon liittymistä koskevan päätöksen suunniteltuun hyväksymiseen.

2. EHDOTUKSEN TAUSTA

2.1. Maailman kauppajärjestön perustamissopimus (WTO-sopimus)

Maailman kauppajärjestön perustamissopimuksella, jäljempänä 'WTO-sopimus', pyritään saavuttamaan WTO-sopimuksen johdanto-osassa mainitut tavoitteet. WTO-sopimus tuli voimaan 1. tammikuuta 1995.

Euroopan unioni (EU) on sopimuksen osapuoli.¹ Myös kaikki 27 EU:n jäsenvaltiota ovat sopimuksen osapuolia. WTO voi tehdä päätöksiä WTO-sopimuksessa määrättyjen menettelyjen mukaisesti.

2.2. Maailman kauppajärjestön ministerikokous

WTO:n ministerikokous on WTO:n ylin päätöksentekuelin, joka kokoontuu vähintään kerran kahdessa vuodessa. Päätökset tehdään lain nojalla ja käytännössä yksimielisesti.

Seuraava ministerikokous pidetään Abu Dhabissa Yhdistyneissä arabiemiirikunnissa 26.–29. helmikuuta 2024.

2.3. Säädöksen suunniteltu hyväksyminen WTO:n ministerikokouksessa sekä ehdotuksen syy ja tavoite

WTO:n 13. ministerikokouksessa voidaan hyväksyä päätös Itä-Timorin demokraattisen tasavallan (Itä-Timorin) liittymisestä WTO:hon.

WTO:n jäsenet ja Itä-Timor ovat päässeet sopimukseen ehdoista, jotka koskevat Itä-Timorin liittymistä järjestöön. Tämä on seurausta useita vuosia kestäneistä neuvotteluista, jotka alkoivat, kun Itä-Timor jätti WTO-jäsenyyshakemuksensa vuonna 2016.

Toimittaessaan Itä-Timorin WTO:hon liittymistä koskevat ehdot neuvoston hyväksyttäväksi komissio katsoo, että nämä ehdot edustavat tasapainoista ja kunnianhimoista markkinoiden avaamista koskevien sitoumusten kokonaisuutta, joka tuo huomattavia etuja sekä Itä-Timorille että sen WTO-kauppakumppaneille. Itä-Timorin liittymispyyntöä on tarkasteltu WTO:n yleisneuvoston vähiten kehittyneiden maiden liittymisestä antamien suuntaviivojen mukaisesti.

2.4. Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa

Monenvälisyys on EU:n kauppapolitiikan ytimessä, ja EU tukee kolmansien maiden liittymistä WTO:hon asianmukaisin ehdoin.

¹ Neuvoston päätös 94/800/EY, tehty 22 päivänä joulukuuta 1994, Uruguay'n kierroksen monenvälisissä kauppaneuvotteluissa (1986–1994) laadittujen sopimusten tekemisestä Euroopan yhteisön puolesta yhteisön toimivaltaan kuuluvissa asioissa (EYVL L 336, 23.12.1994, s. 1).

2.5. Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa

Ehdotus on johdonmukainen EU:n ulkoisen toiminnan ja kehitysyhteistyöpolitiikan kanssa, ja sillä liitetään Itä-Timor monenväliseen kauppajärjestelmään niiden suuntaviivojen mukaisesti, jotka WTO:n yleisneuvosto on vahvistanut vähiten kehittyneiden maiden liittymisestä.

3. UNIONIN PUOLESTA OTETTAVA KANTA

Yleiset huomautukset

Tämän ehdotuksen tavoitteena on mahdollistaa EU:n liittyminen mahdolliseen WTO:n konsensukseen suunnitellun säädöksen eli Itä-Timorin liittymistä WTO:hon koskevan päätöksen hyväksymisestä ministerikokouksessa.

Vielä ei ole selvää, pääsevätkö WTO:n jäsenet konsensukseen suunnitellusta säädöksestä, ja jos pääsevät, missä määrin, mutta neuvoston on SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan mukaisesti vahvistettava etukäteen 13. ministerikokouksessa otettava EU:n kanta.²

Tämä ehdotus koskee mahdollista päätöstä 13. ministerikokouksessa Itä-Timorin liittymisestä WTO:hon. Itä-Timorin hallitus esitti vuonna 2016 WTO:hon liittymistä koskevan hakemuksen. Itä-Timorin liittymistä käsittelevä työryhmä perustettiin 7. joulukuuta 2016. Työryhmän kuudes kokous pidettiin 11. lokakuuta 2023. Muita kauppaa liittyviä aloja koskevat monenväliset neuvottelut ovat edelleen käynnissä. Komissio sai maaliskuussa 2023 EU:n puolesta päätökseen kahdenväliset neuvottelut Itä-Timorin kattavista markkinoiden avaamista koskevista sitoumuksista. Liittymisellä WTO:hon odotetaan olevan myönteinen ja kestävä vaikutus Itä-Timorin talousuudistukseen ja kestävään kehitykseen. EU:n olisi tuettava Itä-Timorin liittymistä.

Koska neuvotteluja käydään parhaillaan, komissio odottaa, että neuvosto tekee päätöksen EU:n kannasta neuvottelujen lopputuloksiin heti, kun tilanne on selvä asianomaisten tekstien osalta joko ministerikokouksen alussa tai sen aikana.

Aloite on kaikilta osin johdonmukainen suhteessa voimassa oleviin politiikkaa koskeviin säännöksiin. Samankaltaisia päätöksiä on valmisteltu aiempia WTO:n ministerikokouksia varten – viimeksi vuonna 2015 pidettyä WTO:n 10. ministerikokousta varten.³

Yhteenveto WTO:hon liittymisen ehdoista

Sitoumusluettelo: tavarat ja palvelut

Tavaroiden tullit

Itä-Timorin tulliluettelo koostuu 10 810 tullinimikkeestä. Itä-Timorin tulliluettelo on 100-prosenttisesti sitova, ja Itä-Timor soveltaa lopullisia sidottuja tulleja liittymispäivästä alkaen, lukuun ottamatta joitakin tietotekniikkatuotteita koskevia tullinimikkeitä (378 nimikettä vuonna 2027 ja 27 nimikettä vuonna 2030).

- Teollisuustuotteet: Muiden kuin maataloustuotteiden keskimääräinen lopullinen sidottu tulli on 10,0 prosenttia (korkeimmat tullit ovat 80 prosenttia tuoreen kalan ja bambun osalta).

² Jos konsensus tämänhetkisten odotusten vastaisesti virallistetaan kansainvälisessä sopimuksessa, jolla muutetaan WTO-sopimusta, tai tiettyjen WTO:n jäsenten monenvälisessä kansainvälisessä sopimuksessa, komissio esittää tarvittavat ehdotukset SEUT-sopimuksen 218 artiklan 6 kohdan mukaisesti sen jälkeen, kun tekstit on annettu ja avattu hyväksymistä varten 13. ministerikokouksessa tai asianomaisille WTO:n jäsenille 13. ministerikokouksessa.

³ [pdf\(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/pdf/europa.eu)

- Maataloustuotteet: Maataloustuotteiden keskimääräinen lopullinen sidottu tulli on 15,7 prosenttia (korkeimmat tullit ovat 80 prosenttia kahvin ja kaakaon osalta).

Nämä keskimääräiset tullitasot ovat erittäin kunnianhimoisia vähiten kehittyneille maille, erityisesti kun otetaan huomioon Itä-Timorin talouden pieni koko ja haavoittuvuus.

Palvelut

Itä-Timorin palvelualan erityissitoumusten luettelo on erittäin kattava ja kunnianhimoinen, kun otetaan huomioon, että se kuuluu vähiten kehittyneiden maiden ryhmään. Itä-Timor tekee markkinoille pääsyä ja kansallista kohtelua koskevia sitoumuksia monilla palvelualoilla, joita ovat muun muassa ammatilliset palvelut, tietokonepalvelut ja muut liike-elämän palvelut, viestintäpalvelut, rakennuspalvelut, jakelupalvelut, koulutuspalvelut, ympäristöpalvelut, rahoituspalvelut (vakuutus- ja pankkipalvelut), terveydenhuolto- ja sosiaalipalvelut, matkailupalvelut ja matkailuun liittyvät palvelut, vapaa-ajan-, kulttuuri- ja liikuntapalvelut sekä liikennepalvelut. Itä-Timor sitoutuu myös palvelujen kotimaista sääntelyä koskevaan viiteasiakirjaan.

4. OIKEUSPERUSTA

4.1. Menettelyllinen oikeusperusta

4.1.1. Periaatteet

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT-sopimus', 218 artiklan 9 kohdassa määrätään päätöksistä ”sopimuksella perustetussa elimessä unionin puolesta esitettävien kantojen vahvistamisesta, silloin kun tämän elimen on annettava säädöksiä, joilla on oikeusvaikutuksia, lukuun ottamatta säädöksiä, joilla täydennetään tai muutetaan sopimuksen institutionaalisia rakenteita”.

Ilmaisu 'säädökset, joilla on oikeusvaikutuksia' kattaa myös säädökset, joilla on oikeusvaikutuksia kyseiseen elimeen sovellettavan kansainvälisen oikeuden nojalla. Se kattaa myös välineet, joilla ei ole sitovaa vaikutusta kansainvälisen oikeuden nojalla mutta jotka ”voivat vaikuttaa ratkaisevasti sen säännösten sisältöön, jonka unionin lainsäätäjät antaa”⁴.

4.1.2. Soveltaminen käsillä olevassa asiassa

WTO:n ministerikokous on sopimuksella eli WTO-sopimuksella perustettu elin. WTO:n ministerikokouksella on WTO-sopimuksen IV artiklan 1 kohdan mukaan valta tehdä päätöksiä kaikista monenkeskisten kauppasopimusten alaisista asioista, myös päätöksiä, joilla on oikeusvaikutuksia.

Edellä mainituilla suunnitelluilla säädöksillä on oikeusvaikutuksia, sillä ne voivat vaikuttaa unionin oikeuksiin ja velvoitteisiin kansainvälisen oikeuden nojalla.

Suunnitelluilla säädöksillä ei täydennetä eikä muuteta sopimuksen institutionaalisia rakenteita.

Sen vuoksi ehdotetun päätöksen menettelyllinen oikeusperusta on SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohta.

⁴ Unionin tuomioistuimen tuomio 7.10.2014, Saksa v. neuvosto, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61–64 kohta.

4.2. Aineellinen oikeusperusta

4.2.1. Periaatteet

SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan nojalla annettavan päätöksen aineellinen oikeusperusta määräytyy ensisijaisesti sen suunnitellun säädöksen tavoitteen ja sisällön perusteella, jota unionin puolesta otettava kanta koskee. Jos suunnitellulla säädöksellä on kaksi tavoitetta tai siihen sisältyy kaksi osatekijää ja jos näistä tavoitteista tai osatekijöistä toinen on mahdollista määritellä pääasialliseksi tavoitteeksi tai osatekijäksi, johon nähden toinen tavoite tai osatekijä on liitännäinen, SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan nojalla hyväksyttävällä päätöksellä on oltava vain yksi aineellinen oikeusperusta eli se, jota pääasiallinen tai ensisijainen tavoite tai osatekijä edellyttää.

4.2.2. Soveltaminen käsillä olevassa asiassa

Suunnitellun säädöksen pääasiallinen tavoite ja sisältö liittyvät yhteiseen kauppapolitiikkaan.

Sen vuoksi ehdotetun päätöksen aineellinen oikeusperusta on SEUT-sopimuksen 207 artikla.

4.3. Päätelmät

Ehdotetun päätöksen oikeusperustana tulisi olla SEUT-sopimuksen 207 artikla yhdessä SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan kanssa.

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

Maailman kauppajärjestön 13. ministerikokouksessa Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta Itä-Timorin demokraattisen tasavallan WTO:hon liittymiseen

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 207 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan yhdessä sen 218 artiklan 9 kohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Unioni teki Maailman kauppajärjestön perustamisesta tehdyn Marrakeshin sopimuksen, jäljempänä 'WTO-sopimus', 22 päivänä joulukuuta 1994 tehdyllä neuvoston päätöksellä 94/800/EY⁵, ja se tuli voimaan 1 päivänä tammikuuta 1995.
- (2) WTO-sopimuksen IV artiklan 1 kohdan ja IX artiklan 1 kohdan mukaan Maailman kauppajärjestön, jäljempänä 'WTO', ministerikokous voi tehdä päätöksiä konsensuksella.
- (3) WTO:n ministerikokous voi 26–29 päivänä helmikuuta 2024 pidettävässä 13. kokouksessaan hyväksyä päätöksen Itä-Timorin liittymisestä WTO:hon.
- (4) On aiheellista vahvistaa WTO:n ministerikokouksessa unionin puolesta otettava kanta, koska päätökset tulevat olemaan unionia sitovia.
- (5) Neuvottelut Itä-Timorin liittymisestä WTO:hon aloitettiin vuonna 2016. Itä-Timorin liittymistä käsittelevä työryhmä perustettiin 7 päivänä joulukuuta 2016. Työryhmän kuudes kokous pidettiin 11 päivänä lokakuuta 2023. Muita kauppaan liittyviä aloja koskevat monenväliset neuvottelut ovat edelleen käynnissä. Komissio sai maaliskuussa 2023 EU:n puolesta päätökseen kahdenväliset neuvottelut Itä-Timorin kattavista markkinoiden avaamista koskevista sitoumuksista. Liittymisellä WTO:hon odotetaan olevan myönteinen ja kestävä vaikutus Itä-Timorin talousuudistukseen ja kestäväan kehitykseen. EU:n olisi tuettava Itä-Timorin liittymistä,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

WTO:n 13. ministerikokouksessa unionin puolesta otettava kanta on seuraava:

liitytään WTO:n jäsenten välillä saavutettuun konsensukseen, jotta voidaan hyväksyä päätös Itä-Timorin liittymisestä WTO:hon.

⁵ EYVL L 336, 23.12.1994, s. 1.

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu komissiolle.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja